

Vergaderjaar 2022–2023

28 089

Gezondheid en milieu

31 793

Internationale klimaatafspraken

Nr. 262

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juli 2023

In oktober 2022 heeft het kabinet de eerste Nederlandse Mondiale Gezondheidsstrategie gepubliceerd¹. Het kabinet heeft in deze strategie aangekondigd de komende jaren gecoördineerd en doelgericht bij te willen dragen aan het verbeteren van de volksgezondheid wereldwijd en daarmee ook in Nederland. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties vormen hierbij het uitgangspunt.

Op basis van de grootste wereldwijde uitdagingen en de Nederlandse meerwaarde op het gebied van mondiale gezondheid, richt de strategie zich op; 1) het versterken van de mondiale gezondheidsarchitectuur en nationale gezondheidssystemen; 2) het verbeteren van internationale pandemische paraatheid en minimaliseren van grensoverschrijdende gezondheidsdreigingen; en 3) het adresseren van de impact van klimaatverandering op volksgezondheid en vice versa.

Mede in het licht van de Mondiale Gezondheidsstrategie heb ik deelgenomen aan de 7th Ministerial Conference on Environment and Health van WHO Europe. Met deze brief informeer ik uw Kamer hierover, mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Tijdens de conferentie hebben de 52 lidstaten de «Budapest Declaration on Environment and Health» ondertekend. Namens Nederland heb ik dat mede namens de Minister en Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de Staatssecretaris van VWS gedaan. De Russische Federatie heeft besloten de verklaring niet te steunen. Tevens heb ik aangekondigd dat Nederland, samen met een cross-regionale kerngroep zal werken aan het vernieuwen van de 2008 World Health Assembly (WHA) resolutie op klimaatverandering en gezondheid. Het streven is om deze bij de WHA in mei 2024 voor te leggen ter aanname.

¹ Nederlandse mondiale gezondheidsstrategie 2023–2030: Samen zorgen voor gezondheid wereldwijd. Bijlage bij Kamerstuk 36 180, nr. 25

Met de «Budapest Declaration on Environment and Health» committeren de bewindslieden voor milieu en volksgezondheid van de 53 lidstaten van de Europese regio van de WHO, zich aan meerdere doelstellingen om de relatie tussen de omgeving en gezondheid te verbeteren.

Centraal staan de gezondheidsgevolgen van de triple crisis van milieuvervuiling, klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. De verklaring bestaat uit 9 verplichtingen en twee annexen. Annex 1 bevat een *roadmap* voor lidstaten, waarmee ze kunnen werken aan het bereiken van die verplichtingen.

De implementatie van de maatregelen die in deze annex zijn opgenomen, zijn ter overweging voor alle lidstaten.

Annex 2 beschrijft het nieuwe instrument van de European Environment and Health Process (EHP) Partnerships, waarmee landen kunnen samenwerken aan sub-thema's uit de verklaring.

In de verplichtingen is opgenomen dat de bewindslieden van milieu en gezondheid zich inzetten voor:

1. Een versnelling van de transitie naar bestendige, gezonde, gelijkwaardige en duurzame samenlevingen door:
 - een vergroting van inspanningen voor preventie, voorbereiding, vroeg-signalering van en respons op calamiteiten;
 - een vergroting van inspanningen om omgevingsdeterminanten van gezondheid te adresseren.
2. Prioritering van acties op de gezondheidsuitdagingen van de drievoudige crisis van klimaatverandering, milieuvervuiling en biodiversiteitsverlies door:
 - het vergroten van acties van de gezondheidssector om de gevolgen van klimaatverandering aan te pakken;
 - het zetten van een volgende stap om gezondheidsgevolgen van milieuvervuiling te verminderen;
 - natuur en biodiversiteit te integreren in het beleid voor omgeving en gezondheid en de One Health-benadering daarbij te gebruiken;
 - te zorgen voor universele en gelijkwaardige toegang tot essentiële diensten, zoals veilig drinkwater, sanitatie en hygiëne, energie en voedselvoorziening, afvalverwerking, afvalwatermanagement en gezonde en duurzame transportsystemen;
 - het bevordering van een veilige, schone en gezonde gebouwde omgeving.

Met de ondertekening van de verklaring gaat de Nederlandse overheid geen juridische verplichtingen aan. Uit deze verklaring volgt geen wetgeving en ook geen financiële verplichtingen.

Niettemin vind ik het wel zeer belangrijk om onze inzet op dit belangrijke onderwerp internationaal te delen en gezamenlijk vooruitgang te boeken op omgevingsgezondheid voor de Europese bevolking en de Nederlandse bevolking in het bijzonder.

In de bijlage kunt u de volledige verklaring lezen, inclusief de roadmap (annex 1).

Tijdens de conferentie heeft Nederland ook aangekondigd deel te gaan nemen aan drie EHP Partnerships:

1. de THE PEP/EHP Partnership voor actieve mobiliteit onder coördinatie van Oostenrijk, Frankrijk en Nederland. Dit gaat om een uitbreiding van de bestaande samenwerking onder THE PEP (Transport, Health and Environment Pan-European Partnership), waarbij we specifiek gezondheid nadrukkelijker in de samenwerking willen opnemen.

2. de EHP Partnership voor Health Sector Climate Action onder coördinatie van Ierland, waarin zal worden samengewerkt aan de ontwikkeling van een weerbare en duurzame zorgsector.
3. de EHP Partnership voor humane biomonitoring onder coördinatie van Duitsland en Georgië, waarin kennis zal worden gedeeld over humane biomonitoring.

Tijdens de conferentie heb ik tevens aangekondigd dat Nederland een trekkersrol zal oppakken om de **WHA-resolutie over klimaatverandering en gezondheid** uit 2008 te vernieuwen.

De WHO heeft klimaatverandering uitgeroepen tot grootste bedreiging voor de gezondheid van de mensheid van de 21ste eeuw. Klimaat is daarom ook een van de drie prioriteiten van de Nederlandse mondiale gezondheidsstrategie, gericht op het adresseren van de impact van klimaatverandering op gezondheid en van de zorgsector op klimaatverandering. In het licht van de toenemende urgentie en de noodzaak voor versneld handelen acht ik het hoog tijd om de huidige WHA-resolutie op klimaatverandering en gezondheid uit 2008 te vernieuwen.

Tijdens de 7th Ministerial Conference hebben we officieel het proces gestart om een nieuwe resolutie op klimaatverandering en gezondheid aan te nemen bij de eerstvolgende WHA (77ste) in 2024. Ik hoop hiermee een basis te leggen voor sterkere internationale actie om de steeds dringender wordende uitdagingen op het gebied van klimaatverandering en gezondheid aan te pakken.

Om daadwerkelijk internationale actie te stimuleren en duurzame impact voor de toekomst te realiseren, is het van belang om 1) klimaat een centraal onderdeel te maken van het werk van de WHO; 2) heldere internationale afspraken te maken en 3) over bestaande grenzen heen samen te werken.

Recent nam uw Kamer de motie² van de leden Thijssen en Van der Lee aan waarin de regering is verzocht te onderzoeken hoe Nederlandse klimaatadaptatie-inspanningen bij kunnen dragen aan de adaptatie van gezondheidssystemen, vooral in klimaatkwetsbare partnerlanden. In dat licht zal Nederland ook vertegenwoordigd zijn in verschillende fora, zoals de G20, de UN High Level meetings in september en op de COP28 in december en pleiten voor actie op klimaatverandering in relatie tot gezondheid.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers

² Kamerstuk 31 793, nr. 250